

4 ВІД УКЛАДАЧА

Моєму сину два роки, і вже почалися запитання. Нещодавно, коли ми поспішали з дитячого садка додому, він показав на Місяць і запитав: «Що то таке?» Поки що відповіді «то Місяць» достатньо, проте я знаю, що вже зовсім скоро з усієї сили намагатимуся пояснити йому, з чого складається Місяць, як далеко він від Землі і чи зможе золота рибка там вижити.

Запитання дітей зазвичай спантеличують. Якщо ви колись і знали відповідь на запитання (або частину відповіді), ви, напевно, забули її або пам'ятаєте лише найпростішу версію. Уявіть собі: якби ж ви могли звернутися до відомого експерта, який би замість вас відповів на ці запитання простою, зрозумілою для дітей мовою... Саме такою була ідея написання цієї книжки.

Ми попросили тисячі дітей віком від чотирьох до дванадцяти років надіслати нам запитання, на які вони найбільше хотіли б отримати відповіді. Результати були смішними і захопливими. Були такі невинні та закручені запитання, як «Чому космос такий блискучий?», «Кому належав перший домашній улюбленець?» і «Чи може бджола вжалити бджолу?».

Були і диявольськи важкі: «Як виникла електрика?» чи «Як з'явилися океани?» Деякі з них влучили просто в серце своїм глибоким філософським змістом: «Чому люди воюють?», «Як люди закохуються?» і «Звідки пішло добро?»

Було багато запитань стосовно функцій організму. Запитання «Чому сеча жовта?» трапилося декілька разів. Однозначно, багато дітей одержимі таємницями космосу; також запитання про тварин (курей, коров і мавп) трапилися не раз. Один маленький геній навіть об'єднав усе це (тварин, нутрощі та подорож у космос) у запитанні: «Якщо корова не пукала цілий рік, а потім сильно пукнула один раз, чи взлетить вона від цього в космос?»

Відповіді світових експертів були приголомшливими і зворушливими. Незважаючи на велику зайнятість, вони виділили час, щоб разом написати книжку та допомогти NSPCC¹ — провідній організації з захисту дітей у Великій Британії.

Беар Гріллс взяв на себе відповідальність пояснити поживну користь черв'яка. Джессіка Енніс всього за два місяці до Олімпійських ігор 2012 року надіслала електронного листа з мантрою для олімпійців-початківців. Деррен Браун узявся працювати над запитанням «Чи є на світі потужніша річ, ніж людський мозок?». Тим часом Філіппа Грегорі відклала

¹ NSPCC — «Національне товариство запобігання жорстокому поводженню з дітьми». Далі в тексті перекладач використовує оригінальну аббревіатуру.

свій останній роман, щоб пролити світло на те, чому Гай Фокс був «такий лихий». Не було занадто дивного запитання. Історик Беттані Хьюз навіть не блимнув, коли ми запитали: «Чи правда, що Александру Македонському подобалися жаби?»

У цій книжці немає єдиних правильних відповідей на запитання. Це антологія голосів, особисті відповіді кожного з експертів. Ми сподіваємося, що ви із задоволенням читатимете її всією родиною і почерпнете з неї багато корисного, у тому числі і підсвідоме зображення корови, яка здійснюється у космос за допомогою свого власного метану. (Окрема подяка науковій письменниці Мері Роуч і її другу Рею, вченому, за математичний розрахунок можливості цього польоту.)

Коли син того вечора запитав мене про Місяць, я була зайнята, подумки складаючи список того, що в нашому холодильнику на обід. Лежачи в колясці, син милувався красою нічного неба. Там, угорі, він уперше в житті побачив бліду примарну кулю, яка світилася у темряві. Його запитання «Що то таке?» змусило і мене подивитися на повню. Тому ми зупинилися і роздивлялися Місяць, нам обом він здавався таким дивним і новим...

Джемма Елвін Гарріс

ВЕЛИКА ПОДЯКА

Самих моїх слів недостатньо, щоб віддячити блискучим і надзвичайно зайнятим науковцям, історикам, філософам, психологам, натуралістам, дослідникам, художникам, музикантам, письменникам, археологам, палеонтологам і спортсменам, які знайшли час, щоб відповісти на запитання дітей для цієї книжки. Я також безмежно вдячна нашим улюбленим комікам, які написали короткі відповіді на запитання, які не ввійшли до основної частини книжки. Окремі подяки кожному з вас не вмістяться тут, проте я хотіла б сказати, що NSPCC цінує вашу доброту.

Без завзятої участі десяти шкіл у нас не було і самих запитань від дітей. Тому окремі подяки співробітникам і учням Корсторфінської початкової школи та Мелвіллської середньої школи Мері Ерскін і Стюарта в Единбурзі, початкової школи Кліборі Мортімера у Шропширі, початкової школи Вудленд Грендж у Лестері, Фурцедаунської початкової школи у Тутінзі, Рейсфідського дитячого садочка у Чіппінг Содбері, Мулберської початкової школи у Тоттенхемі, Шоттермілської середньої школи у Гейселмері, Боксгровської початкової школи